

RARYS

Eina sykį į savaitę.

Kaina: 3 mėn. 10 auks., 6 mėn. 20 auks., 12 mėn. 35 auks. Atskiri numeriai — 80 skaitikų —
Adresas: Krašto Apsaugos Ministerija. «Kario» Redakcija.

Nr. 26 (101)

Kaunas, 1921 m. liepos mėn. 1 diena.

III metai.

Lenkai ir Vilnius.

Norėdami laimėti Vilniaus bylą, Lenkai stengėsi patraukti savo pusėn žydus ir gudus. Kai žydai reikalavo autonomijos tautinėms mažumoms, lenkai pabrėžė, kad apie žydų tautinę mažumą dar gali būti kalba, bet gudai jokių teisių autonomijai neturi, kadangi jie nesudaro tautos, nes vieną kartą jie save vadina lenkais, kitą kartą rusais arba gudais. Todeli gudai katalikai ir lenkų visuomenė niekad nenusileisianti gudų klausime. Iš pradžių, laikinoji valdomoji komisija protegavo gudų judėjimą, bet paėmus viršų šovinistinėms grupėms, pradėjo persekioti gudų mokyklas ir laikraščius.

Sąrašyje su Aukštosios Silezijos įvykiais endekų karingumas pakilo. Kaip tik buvo gautos pirmos žinios apie sukilimą Aukšt. Silezijoje, lenkų laikraščiai „Straż Kresowa“ ir „Gazeta Wilenska“ pradėjo rašyti, kad reikia sekti Korfančio pavyzdį, kad nutraukus derybas su Kaunu ir Kauno pretenzijas į Vilnių. Laikraščiai pradėjo kvieisti griebtis ginklo, gintis ir organizuoti „Sąjungą apsaugoti gyventojų norui priklausyti lenkams“. Katedros alkūstėje buvo organizuotas mitingas, o prieš mitingą gatvėmis buvo nešiojami plakatai su parašais: „Prie ginklo“, „Visi į kariuomenės eiles“, „Neduosime save perduoti“ ir t.t. Mitinge buvo kviečiami visi nuo jauno ligi seno griebtis ginklo ir ginti Vilnių nuo Lietuvos pretenzijų, nes diplomatinio keliu esą negalima atgauti savo teisių.

Ar visos tos kalbos mitinguose yra Briuselio derybų nutraukimo vaisiai, ar gal Korfančio pavyzdys padarė įtakos į endekus—kol kas nežinia. Vilniaus lenkų spanda pilna insinuacijų apie Lietuvą. Taip, pavyzdžiui, „Gazeta Wilenska“ rašo, kad Lietuviai įvairiais būdais persekioja lenkus, lietuviai kunigai neduoda lenkiškai kalbantiems išrašimo, kalbinę žmonėms, kad popiežius kalbą vien tik lietuviškai, todėl kiekvienas katalikas turįs žinoti lietuvių kalbą. Vokiečiai būk viską išveža ir, nežūrind į gerą praėjusių metų derlių, Kaunui gresiąs badas, duona kepama pusiau su bulvėmis ir daug kitokių nesąmonių. Visi endekų kvietimai prie ginklo ir platinimas insinuacijos apie lietuvius yra simptomatingas, jeigu dar prisiminti, kad tai daroma tų partijų atstovų, kurie dabar faktinai diktuoja Lenkų Seimui visas rezoliucijas Vilniaus klausimu.

Kiek visa tai yra sveika Lenkams ir jų valstybei, parodys ateitis.

Lenkų laikraštis, leidžiamas Vilniuje „Rzeczpospolita“, gerai žinomas lietuviams endekas p. Hlasko, savo straipsnyje rašo: kad Vilniaus lenkai patraukia keletą dešimčių tūkstančių žmonių ir keletą dešimčių milijardų pinigų. Jei ne Vilniaus lenkystė ir

neprivalumas ji ginti neperzengtumėm Bugo. Bet lenkiškas Vilnius liepė mums statyti sienos stulpus ties Dauguva ir Slučia. Kaunas atvaduoti Vilniui nieko nepadare, be suktybių su vokiečiais. Todel Želigovskis įsodino Kauno ministerius į traukinį ir išsluntė juos į savo sostinę. Visa Vilniaus kultūra nuo kelių šimtmečių yra lenkiška ir nėra Vilniuje nei etnografinių lietuvių be kelių valsčių šiaurėje nuo Švenčionių ir Varėnos apylinkių. Flamandas kareivis kovėsi už Belgiją, Kauno gi kareivis po vokiečių komanda mušėsi su Želigovskiu prieš lenkus ir jų kūrė, nes tarp naujo Kauno ir naujo Vilniaus nėra jokių bendrų ryšių, niekas jo nejungia, o viskas skiria.

Toliau Vilniaus klausimą laikraštis lygina su Elzas Lotaringijos klausimu. Pagalios p. Hlasko atstovai diplomatiniam lošime su Kaunu dėl Vilniaus dar du faktorius; tai faktas rusų—vokiečių pavojaus ir ekonominis Vilniaus kritimas. „Jei neduosime Kaunui Vilniaus, tai būsimoji Rusija atims mums Vilnių ir Lietuvos rytus. Rusija jei galės, tai užims Vilnių ir Kauną, jei negalės neužims nei Baranovičių. Kad Vilnius nupuls ekonominiai, jei nesusijungs su Kaunu, yra neteisinga išvada, kuria vadovaujasi Kaunas. Vilnius yra sostinė su 2 milijonais gyventojų, o net ir su 4 milijonais, nes viešpatuoja ant visų kresų nuo Dauguvos iki Pripetės. Su Kaunu vesti derybas neverta, kol nepermainys savo taktikos“.

Danų laikraštis „Politiken“ tarp kitko rašo: „Kaunas ir Vilnius tai viskas, ką užsieny žino apie Lietuvą. Lenkai nesupranta kitų nuvargintų reikalų. Viso to vaisiai yra tie, kad lenkai visai pabaltjury nekendiami, kaip vokiečiai savo laikui buvo nekendiami Lenkijoje. Vilnius—senas Lietuvos miestas, kuris istoriniai ankštai susijęs su Lietuva, kad negalima įsivaizduoti jo atskyrimo nuo Lietuvos be aiškaus istorinio išrodymo.“

Vilnius—oriento dalis, pasaulinio miesto skeveldra. Aukštai ant kalno stovi sena lietuvių kunigalkščių pilis, kurios nei vienas giliai mąstąs lenkas istorikas nepadarys lenkiška.

Lietuvos išsilavinimas charakteringas tuo, kad jis eina pamažu: daug ko dar trūksta, bet viskas ateis. Tauta, kuri įprato tiek daug šimtmečių kęsti, nesiskaitys su tuo, ar reikės jai kelis mėnesius daugiau, ar trumpiau kęsti. Jų kalba dabar laisva, raldės, kurios buvo uždraustos, dabar vėl vartojamos. — Sena kultūra kyla ir nukrato nuo savo pečių susigulėjusias dulkest

Kap. J. Plepys.

Savoka apie pozicijų maskavimą dažais.

(Vertimas).

Prie dabartinio artilerijos šautuvų ir kulkosvaldžių ugnies tobulumo ir tobulesnio negu anksčiau žvalgyimo būdo (išnaudojama oro žvalgyba), didelės reikšmės įgyja įvairių fortifikacijos statymų maskavimas.

Didysis karas nustatė principą: „viskas, prieš regima, bus sunaikinta jo artilerijos ugnimi“.

Todel, visi apkasai, susisiekimo grioveliai ir kiti fortifikacijos statymai turi būti kuomažiausia prieš žiūrimi (jie visi privalo būti maskuoti).

Ligi paskutinio laiko maskuoti fortifikacijos statymams buvo vartojami du būdai: taktikos, kada stengiamasi pasiekti tikslaus fortifikacijos statymų pritaikymo prie visų žemės paviršiaus raukšlių, ir technikos būdas — fortifikacijos statymų išvaizdos suderinimas su apylinkės spalva ir išvaizda, kuriam tikslui vartojama pasitalkanti vietoje medžiaga (velėna, žolės, medžių šakelės, arba apšėjimas ir užsodinimas).

Pirmas būdas, prie dabartinio oro žvalgybos ir fotografavimo iš orlaivių išsivystymo, visai nepasiekia savo tikslo, antras gi yra įgijęs dabar svarbios reikšmės.

Paskutiniame didžiojo karo laikotarpy pradėjo vartoti, kaip technikos dirbtinį maskavimo būdą, fortifikacijos statymų nudažymą pastoviais dažais, derinant juos su visos apylinkės spalva ir išvaizda ką ir vadina maskavimu dažais.

Tokio maskavimo esmė yra tame, kad maskuojamas paviršius padengiamas su tam tikru prietaisu, taip vadinamu siurbliu—dažpurkščiu savotišku, maskuojančiu, dažų ir cemento mišiniu.

Pastarasis, sustingęs, sudaro ploną, panašų į plutą, spalvotos masės sluoksnį.

Šiuo būdu pasiekiamas ne tik jau esamųjų fortifikacijos statymų maskavimas, bet ir prieš suvedžiojimas nupieštais ant žemės su tokiais dažais, apkasais, susisiekimo grioveliais, keliais ir t. p.

Paskutiniam tikslui pasiekti buvo ypatingai plačiai vartojamas didžiajame kare toks maskavimas. Vakarų Europos fronte, kur kai kuriose vietose buvo pagamintos sustiprinto rajono barų dekoracijos, neretai labai klaidinančios priešą, kurioms sunaikinti jį buvo priverstas atkvoti žymų sviedinių skaičių. Tai gi, panašaus maskavimo reikšmė yra tame, kad nurodytu būdu užmaskuotos mūsų pozicijos yra apsaugotos nuo prieš artilerijos, o pastaroji yra priversta betiksliai atkvoti daugelį sviedinių sunaikinti netikriesiems fortifikacijos statymams.

Toksai maskavimas yra naudingas dar dėl šių jo ypatybių:

- 1) Nereikalauja didelio žmonių skaičiaus,
- 2) Greitai atliekamas (per 1 minutę nudažoma apie 20 kvadr. met.),
- 3) Jam reikalingas palyginamai nedidelis medžiagos kiekis,
- 4) Turi visus darbo atlikimo patogumus, kadangi duoda galimybę maskuoti pozicijas netarpinėje prieš artumoje, jam šaudant arbo naktį,
- 5) maskuotės pastovumas (laikosi lig 1½—2 mėnesių), ir
- 6) spalvų parinkimo tobulumas.

Vienintelis tokio maskavimo trūkumas yra tame, kad jis priklauso nuo:

- 1) cemento ir dažų pramonės išsivystymo šaly ir
- 2) transporto sąlygų.

Tokio maskavimo griebiamasi:

- 1) darbuojantis prieš artumoje,
- 2) nesant vietoje kitam dirbtinam maskavimui atitinkamos medžiagos,
- 3) kada reikalingas skubus maskavimas,
- 4) nesant pakankamų maskavimui pajėgų ir lėšų.

Vaidilutė.

Brolis broli.

(Iš cikliaus „Laisvės šešėliai“).

(Tęsinys).

Žiemos metu Šadrinskan sugrįžo, kartu su kitais demobilizuotais kareiviais, vyresnysis Suslikovas, Steponas.

Tėvų namuose puikiai gyveno komisaras Vanka; aukštas gražias gonkas puošė didelė raudona veliava, kelios tokios pat plevėsavo ir ties valsčiaus namais. Steponas nudžiugo, nes ir jis buvo persisunkęs bolševizmo obalsiais, kurie taip gražiai skambėjo ten fronte, džiugindami nuvargusius apkasuose kareivius. Bet skaudžiai apšvylė patyręs apie visas siautusias baisenybes ir apie tėvo žuvimą.

Motina tebebuvo gyva, bet pamišusi trankėsi po kaimą, kaip bailsi šmėkla, nuskarusi, bėdina, glausdamos po svetimus kampus. Savo sūnų tačiau pažino ir kietai į jo šinelį įkibusį trumpai, be prasmės ir ryšio pasakojo, kaip Vanka nužudė tėvą ir daug kitų.

— Užmušk!.. užmušk tą stabą!.. Atkeršyk už žilą tėvo galvą tam Erodiui, Juduil — šnabzdėjo prisiglaudama.

Kaip kadais motina, taip dabar Steponas puolė į komisarą broli. Rado jį erdvame kambaryje už ilgo

stalo, ant kurio garavo didelis virtuvas. Gėrė arbatą su dviem draugais linksmai šnekėdamas.

— A, Stiopka! — pažino broli ir nepakildamas pratiesė ranką: — sveiks... sėsk, susipažink su mano draugais.

— Ne, nesėsiu, — atsakė Steponas rankos nepaduodamas ir visai arti priėjęs, užkimusiu iš inirtimo balsu paklausė: — Kur tėvasi?..

Vanka išblyško, sumišo ir šaukšteliu po stiklinę barškindamas, kartą, kitą kostelėjo.

— Daug kas per tą laiką atsimainė, broliu, — pradėjo. — Tėvas buvo virtęs spekuliantu, buržuju, revoliucijos priešus...

— Kur tėvasi? — suriko jau Steponas, kumščia į stalą trenkdamas taip, kad net stiklai sužvango.

Visi sėdintieji pašoko, bet Vankos sumišimas išnyko. Drąsiai pažvelgė į broli, begėdiškai nusišypsodamas.

— Tu rodos jau žinai viską... Žuvo, kalpo kontrarevoliucionierius... ir visi tokie žus nuo proletariato diktatūros!

— Ak šitaip!.. Žulikai ne proletarail.. Tai šitoks jūsų žadėtas rojus!.. Ten apkasuose girdėjome kitokių obalsius, kuriais bolševikai mus viliojo, žadėdami taiką ir kruvinų žudynių galą... Mes tikėjome tais monais ir skubėjome namon pasiryžę bolševizmui tarnauti... ir ką gi radomel?.. Išskerstus tėvus, beprotes motinas, badaujančius vaikus!.. Arkliavagai ir žmogžudžiai—komisarai, viskuo perteke buržujai... Ar ne tu

Dažais maskuoti priemonės estis

- 1) įrankiai, reikmenys,
- 2) medžiaga ir
- 3) specialūs maskavimui komandos.

Maskavimo atlikimui kiekviena komanda (3 žmonės) aprūpinama šiuo turto:

- 1) Vienas dažpurkštis su priderančiomis jama at-sarginėmis dalimis,
- 2) trys geležiniai kiburai prinešti medžiagai ir mišiniui sudaryti,
- 3) viena pora specialių akinių žmogui, dirbančiam su slanga,
- 4) 5 brezentinės prijuostės.

Be to vartojama dar šie reikmenys: Spalvobandis, albonai spalvoms rinkti, mastai, teptukai, šepetėliai, periskopai, geležiniai grėbliai, gofriruoti grūstuvai, perspektyviniai įtaisai, projekcinis (paveikslų) žibintas, fotografijos aparatai, braižymo įrankiai, įtaisai daltonizmo nustatymui ir topografijos žemėlapiui.

Iš minėtų įrankių ir turto susipažinsime tik su kalkuriais.

Dažpurkštis — specialis prietaisas dažų mišiniui purkštinti.

Yra keli tokių prietaisų pavyzdžiai.

Pagrindinis jų įtaisymas tas pats, kaip ir rankinių siurblių, turinčių vožtuvus, sklaidiklį ir dvi slangas (rankoves), viena įsiurbti, kita išpurkšti mišiniui.

Paskutinė slanga turi varinę galūnę (brandspotas) su išpurkščiančiu prietaisu, iš kurio dažų srovė išeina smulkiausiais lašeliais, dulksėjimo pavidale.

Spalvobandis — vartojamas greitam sumaišytų dažų spalvos nuspėjimui, jiems išdžiūvus.

Tai yra gabalas rusvų mineralių dažų, umbros, ant kurio teptuku kiek užtepama mėginamojo mišinio. Pastarasis tuč tuojau nustoja drėgnumo, išdžiūsta ir tuo duoda galimybės spresti, kuria spalva bus nudažytas daiktas, dažams išdžiūvus.

Spalvų albonai — reikalingi įvairių mišinių atspalviams ir jų sudarymo proporcijoms juose pažymėti.

Tokie albonai naudingi praktikoje skubiam reikalavimų maskavimui spalvų parinkimui ir taip pat reikalinga mišiniui dažų tiekybės išskaičiavimui.

Maskavimui vartojama ši medžiaga: 1) Dažai. Dažniausiai vartojami: a) žalios spalvos (chromo dažai), b) geltonos spalvos (ochra), c) rudos spalvos (geležinis surikas, umbra, mūmija), d) juodos spalvos (suodžios) ir e) baltos spalvos (riebios kalkės ir kradas).

Dažai neturi nusišerti nuo įvairių šarmių, rūkščių ir saulės.

2) Spalvų sutvirtintojai — esti kalkės ir cementas, kurie, mišiniui sustingus, sudaro ploną žievę spalvotos masės.

Jie prikimba gerai tik pačiame jų sumaišyme su vandeniu momente, todėl juos reikalinga visados plėsti vandeniui praskiestą mišinį prieš pat palaistant maskuojamą paviršių; kitaip mišinys netenka savo pastovumo ir, 3-4 dienoms praėjus, nustoja savo spalvos, o susidariusi žievė nuplaunama lietum ir išdukinama vėju.

Reikalinga gauti tam tikrai spalvai mišinio dažų tiekybė yra priklausoma nuo turimųjų dažų, dirvos sąstato arba maskuojamo paviršiaus medžiagos ypatybių.

Taip, pavyzdžiui, bandymais yra patirta, kad nudažyti durpėms, akmenims, medžiams arba geležiai kiekvienam kiburai vandens reikia imti arti 1 kg. dažų ir 1½ kg. cemento.

Pakeičiant cementą kalkėmis pastarųjų imama tiek, kiek dažų.

Kiekvieno kiburo paprastai užtenka užmaskuoti 16 kv. met. paviršiaus.

Maskuoti vienam kilometrui apkasų brustvero, 2 mtr. pločio (iš viso 2000 kv. mtr.) reikalinga: esant molio arbo kraido dirvai — apie 200 kgr. dažų smėlio arba juodžemio dirvoje — apie 240 kgr. dažų esant durpėms, akmenims, medžiui, geležiai ir t. p. — apie 320 kgr. dažų maskuoti vienam kilometrui apkasų išeina apie 125 kibirus vandens.

Mišinio sudarymas taipogi priklauso nuo metų laiko, pavyzdžiui, maskuojant rudenį reikia rinkti da-

proletarų užtarytojas, dykai švilpaves ir girtuouilaves iš tėvo uždirbto skatikol?..

— Nutilki arba paskelbsiu tave kontrarevoliucionierium ir atiduosiu lauko telsmui! — nutraukė Vanka.

— Skelbk, žmogžudy! Žudyk, nes užmušus tėvą broliu lengviau žudyti!..

Bet kažin kodėl Vanka nepajudino brolio. Pažvelgęs į savo draugus švystelėjo pasilenkė kede ir išėjo kitan kambarin. Išėjo ir abu svečiu.

Steponas pastovėjo valandėlę sunkiai alsuodamas, pasidairė po senai nematytą, gerai apstatytą kambarį ir tekinas išbėgo lauk.

Stačiai nuo gonkų pasuko per visą kaimą į stepus. Nematė nė vieno sutinkamo žmogaus, nestojo užkalbinamas. Ėjo ir ėjo greita rėčia, lyg kažin kur vedamas, neįsąsčius nė šalčio, nė žiaurais vėjo, kurs pikta purino jo atlapo šinello apdriskusius skvernus.

Kaimo gale, iš perkrypusios pirkios išbėgo jo motina ir kelią pastodama, vėl šaukė: —

— Užmuški.. Atkeršyk!

Bet, rodos negirdėjo nė jos šauksmo. Švelniai ją atstūmęs ėjo savo keliu ir niekas vėl nebematė jo Sadrinske..

Pavasaris atnešė naujų nelauktų įvykių.

Iš tolimų vakarų atvykusi laisvašorių čekų kariuomenė, narsiai nugalėjo bolševikus, duodama pro-

gos sibiriečiam nusikratyti nepakenčiamo „raudonojo teroro“ jungo. Su tų pačių čekų pagalba sukilo visi miestai ir kaimai; į kovą šoko kazokai ir susidarė miestiečių ir valstiečių būriai. Kovos ėjo kiekviename mieste ir kaime, sudarydamos visą tinklą frontų.

Ir Šadrinskas kovojo. Kaimo vyrų dauguma, kurie stepuose slapstėsi, susidėjo su čekais ir kazokais, apsupdami savo bolševikus stipriu ratu ir tris dienas pakovoję užėmė kaimą, su visais „raudonaisiais“ ir komisarų Vanka.

Šadrinskiečių būrio vadu pasirodė esąs Steponas Suslikovas, kurį visi minėjo kaip mirusį.

Dideliu džiaugsmu ir iškilme sutiko gyventojai savo išvadotojus; keli išlikę seniai priėmė kariuomenę ties valsčiaus namais su duona ir druska, moterys verkė iš džiaugsmo balsiai garbindamos. Kazokų oficerius buvo išrinktas komendantu ir gyvenimas pasirito naujomis vėžėmis.

Pirmučiausia Šadrinskiečiai pasirūpino savo žuvusiais, ruošdami iškilmingas laidotuves, vienam kritusiam čekui ir dviem iš Stepono būrio. Prie tų laidotuvių prijungė ir anksčiau nužudytus kaimo vyrus. Visi lavonai buvo iškasti ir iš beržynėlio pernešti į kapus, į bendrą su karžygliais duobę.

Visas kaimas lydėjo savo kankintinius ir karžygius, atiduodamas jiems paskutinę pagarbą. Ties duobe kalbėjo keli kalbėtojai, o komendantas, minėdamas

žus, turint omeny drėgną spalvą, o vasaros metu — sausa. Dažnai keičiantis orui, ryšius demaskuotės išvengimui, reikia rinkti vidutinišką atspalvį tinkantį pušiau apdžiuvusiam dažų stoviui. Esant giedrai, naudinga maskuojamą paviršių palaistyti vandeniu ir po to aptraukti paviršutiniu cemento sluoksniu, tuokart kaukė laikosi apie 2 mėnesiu.

Maskuojant juodžemį ir kitokias tamsias dirvas, reikia iš pradžios padaryti šviesų apatinį sluoksnį ir vartoti įvairių tonų spalvos.

Maskavimo kamandose, Rusijoje buvo formuojamos iš specialiai apmokytų tam tikrose mokyklose kareivių. Kiekvienai atskirai inžinerijos, pėstininkų ir artilerijos daliai buvo duota mažiausia po vieną tokią kamandą. Pagalbon specialistams naudinga skirti teptorius: jie greit susipažįsta su darbu ir, reikalui atsitikus, gali pakeisti kurį nors iš kamandos numerių. Aptarnauti kiekvienam dažpurkščiui paprastai skiriama komanda iš 5 kareivių: vienas vyresnysis ir keturi mazuotojai. Komanda atlieka darbus:

1) daro apylinkėse žvalgybą, nustatyti reikalingai dažų spalvai,

2) išskaičiuoja reikalingų dažų tiekybę,

3) sudaro dažų mišinius, ir

4) nudažo fortifikacijos statymus, piešia netikrus atvaizdus.

Bendrieji būdai maskuoti dažais priklauso kaip nuo apystovų, taip ir nuo maskuojamų daiktų, būdo ir ypatybių, ir taipogi nuo maskiravimo tikslo, t. y. prieš paprastą ar oro žvalgybą.

Priešo nešaudomoje vietoje maskavimas įvairios rūšies pylimų atliekamas paprastai, stovint žemėje, o priešui šaudant, tam tikruose grioviuose.

Karo apystovose maskavimas su dažais atliekamas ir naktį, tam tikslui reikia dar dieną parinkti reikalingas spalvas, ir visi dažymui reikalingi dalykai atgabenti prie dažomos vietos.

Patį darbą naktį atlieka kaip ir dieną. Spalvos turi būti aiškiai pažymėtos ant dėžių, kad tuo būdu išvengus visokių paklaidų vartojant spalvas.

Besidarbaujant, maskavimą reikia tikrinti iš tolo atsitraukiant ant 200-500 žingsnių ir taisyti visus pastebimus trūkumus, turint omeny, kad nuo to priklausos apkasų čielybė.

Maskavimą patikrinti galima dar nutraukiant fotografijas iš orlaivių.

Pulkininkas Kurkauskas.

Kulka ir durtuvas papildo vienas kitą: pirmoji nutiesia kelią antrajam. *Dragomirov.*

Šaudymas iš šautuvų naktį.

Šaudymas naktį yra galimas: 1) apšvietus taikinius prožektoriais ir spindančiomis raketomis, 2) stačiai į neapšviestus taikinius.

Pirmam atveju šaudymas atliekamas taip pat, kaip ir dieną, t. y. keičiamas taikiklis sąryšyje su atstumu nuo taikinio, jei yra galimybės sekti šaudymo rezultatus (išdavas). Antram atveju šaudymas galimas išimtinai tik visiškai artimuose atstumuose, prie to, turint omeny, kad šaudant 400 metrų atstume trajektorija nepasikelia aukščiau linijos taikinimo virš 35 santimetrų, visi taikiniai, net ir šliaužiantis pėstininkas, bus kliudomi. Mėnulio šviesa, ypač pilnatyje, sudaro šaudymui naktį (trumpuose atstumuose) panašių sąlygų, kaip ir dienos šviesa.

Šaudant naktį dirbtinėje ar mėnulio šviesoje nėra galimybės taip tiksliai apibrėžti (nuspresti) distanciją, kaip dieną.

Kad išlaikius šaudant naktį ugnies drausmę, patartina šaudyti salvėmis.

Šaudymo naktį taiklumas gali būti padirbtas iš anksto susipažįstant šaudančiai daliai su apylinke (vieta), o lygiai ir sudarant dirbtinius taikinimo punktus

komisaro Vankos nužudytus valstiečius, pranešė, kad jis jau pasmerktas nužudyti ir bus sušaudytas.

Paniures ir dantis sukandęs stovėjo ties plačia duobe Steponas, žiūrėdamas į vienodus baltus karstus, kurių viename gulėjo jo tėvas. Šalia kapo nebebuvo ir motinos; ji mirė dar žiemą, netrukus po jo išėjimo iš kaimo. Stovėjo ir į karstus žiūrėdamas aiškiai girdėjo jos paskutinius žodžius...

„Užmuški.. Atkeršyk!..“

Kada komendantas paskelbė apie Vankos pasmerkymą, Steponas sukrito lyg iš miego pabudamas ir pirmyn išeidamas prabilo:

—Broliai kaimynai ir valsčiaus vyrai! Mano brolis nužudė mano tėvą ir keliolikos vaikų tėvus, palikdamas juos našlaičiais. Mano nelaiminga motina, kurios čia nebėra, įsakė man atkeršyti už tėvo mirtį... Prisiekiu tau tėve ir jum kaimynai,—žemai nusilenkė karstam,—savo rankom nuplauti jūsų kraują ir prašau viso valsčiaus leisti man atsisteisti su broliu... Vanka mano, aš būsiu jo budeliu!—pabaigė.

Baisi tylą buvo atsakymas... Tik kiek palaukus suvirko kelios moterys ir komendantas paliepė salytuoti...

Kitą dieną, ankstyvą rytą, į tą patį beržynėlį traukė kita procesija. Kelių raitų kazokų apsuptas ėjo Vanka į savo kapą... tą patį kapą, kur gulėjo jo aukos.

Nežiūrint ankstyvo ryto ir nužudymo laiko nepaskelbimo, iš tolo sekė didokas būrelis vyrų ir moterų. Arti neprieidami lydėjo jie savo buvusį budelį.

Bet visos procesijos priešakyje žingsniavo Steponas Suslikovas, su šautuvu ant peties. Ėjo kaip senas kareivis vienodai ir plačiai žengdamas ir rodėsi rūstus ir ramus, tačiau per jo veidą riedėjo ašaros.

Per keliolika minučių procesija pasiekė didelę, atvirą iš vakaryškčio duobę ir sustojo. Kazokai pastatė Vanką ant jos krašto, pasitraukdami į abu šonu. Steponas pasiliko viduryje, ties broliu.

—Atleisk, broliu!—pradėjo, delnu nubraukdamas ašarotus skruostus,—bet aš negaliu kitaip... Taip man įsakė mudviejų motina.

Vanka tylėjo akis nuleidęs ir jo veidas nereiškė nieko.

Steponas atsitraukė keliolika žingsnių, virpančiom rankom pakėlė šautuvą, barkštelėjo uždaru, prisitaikė ir iššovė.

Kulka pervėrė širdį; kurčiai nudribo lavonas į duobę, už berželių atsiduso minia, kazokai nulipo nuo arklių ir pradėjo kasti duobę.

Už berželio prisiglaudes ir į šautuvą atsiremęs garsiai verkė Steponas Suslikovas, atlikęs kruviną darbą... Baisu ir šurpu darėsi nuo tų vyriškų ašarų ir jom pritarė minia, atleidusi tą valandą visas Vankos skriaudas...

Smolens 1918 m.

bei įvairius prietaisus, leidžiančius vienodai nukreipti bei palenkti (nustatyti) šautuvus.

Rekomenduotini šie būdai, palengvinanti šaudymą naktį:

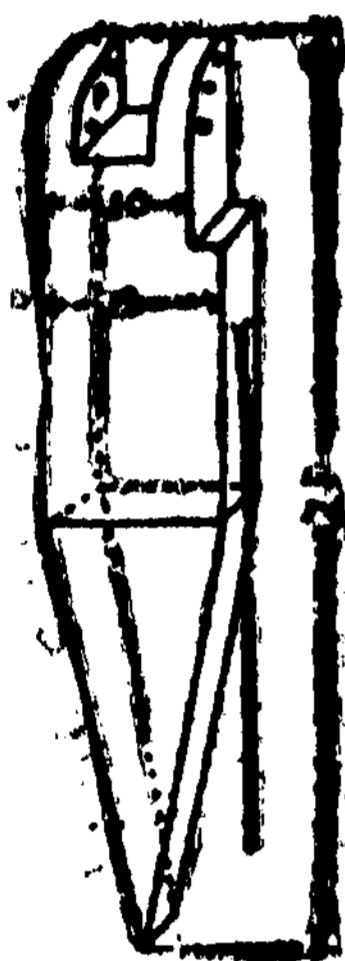
1) duoti šautuvui kryptį paralelę vietai, t. y. jei vieta leidžiasi žemyn (auolaidi) į priešų pusę, tai ir šautuvo vamzdžio ašis privalo būti tiek pat nukreidiama žemyn; jei vieta įkalni (aukštėja), tai ir šautuvo vamzdžio ašis reikia statinamai pakelti.

2) įtaisyti šautuvui stiprią atrama, neleidžiančią jam smukti bei nukrypti. Geriausiai tam reikalui tinka tacia tikri knoliai, parodyti brėžiniuose. Nėšant iš-

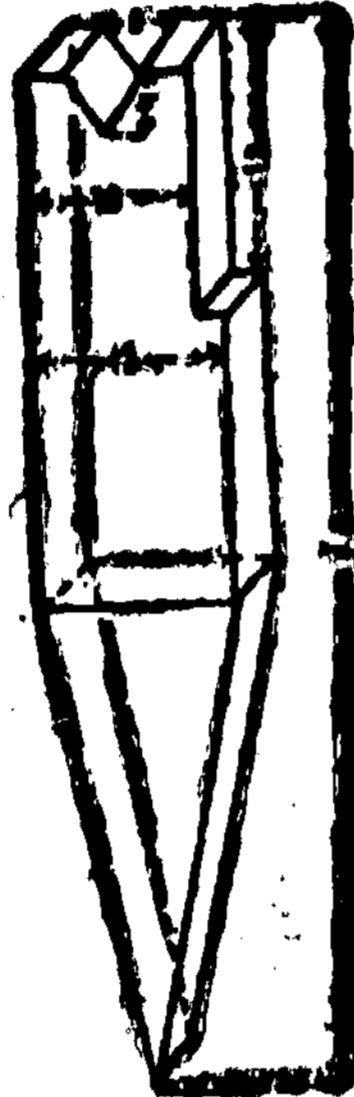
Atsparos knoliai šaudymui naktį.
(Dydis santimetruose).

Užpakalinis knoliai

Priešakinis knoliai

1 No.

2 No.

anksto priruošty kuoty, reikia padėti po šautuvo „storgaliu“ lentgalį arba balkelį, o kitą balkelį arba geriau dvišakį (rogulką) po loveliu. Balkeliai reikia stipriai įkalti, ypač užpakalinis, kadangi jam smunkant tūta kelias aukštyn, o dėl to kulipkos lekia į viršų, nekildydamos arti esančio priešininko.

3) Nustatyti sviesoje, žiūrėti nustatyto šautuvo padėtį ir po kiekvienam iššovimui pastatyti paltetimu ton pačion padėtin, nesitaikinant į sargą, o tik įsijūrint, kad šautuvo vamzdis būtų nukreiptas ton pusėn, iš kur puola priešininkas.

4) Kaip taisyklė, leidžiama šaudyti ant 400 metrų ir tik ypatingai palankioms sąlygoms esant iki 600 metrų (ygi vieta, priešininko puolimas tirštomis grandinėmis, šovinių gausumas (apetumas).

Būnant pozicijose kiek ilgesnį laiką, galima apkasu krašte iš vidaus padėti rąstų arba lentų; tuo būdu šautuvo storgalinį sudaroma atrama, kuri beveik nieka smunka. Dvišakiai (rogulki) turi būti įkalti žemėn taip, kad jie beveik neišsidooty ant žemės,—kitaip, dėl atatrankos jie veiktai išsiklibina.

Šaudant naktį iš pilno profilio apkaso, t. y. kuomet šaulys stačias stovi, jis priverstas yra užtaisinti šautuvą pasitraukti į kairę nuo šaudymo angos ir tik nukreidamas gaiduką jis atsistoja ties anga; šaudant gulom užtaisydamas šautuvą šaulys privalo pavirtti ant kairiojo šono slėpdamas galvą už brustvero. Tuo būdu šymiai sumažės nuostoliai.

Didesniam šautuvo pastovumui naudinga padėti po juo ne du, o tris atramos punktus: dvišakį (rogulką) po loveliu ir du balkelius po buože.

Svarbiausia šaulių klaida šaudant nakties laiku—tai kulipkų leidimas viršun. Tai įvyksta dėl trijų svarbiausių priežasčių: 1) nervų sujaudinimas (nervingumas), 2) savęs saugojimo jausmas, dėl kurio jis slepia galvą apkase ir tuo pačiu pakelia vamzdį, 3) norėdamas prisitaikinti sargu pagelba, jis laužia vamzdį aukštyn ligi tol, kol pamato tūtą.

Kad susilpninus savęs saugojimo jausmą, labai naudinga yra virš šautuvo padėti ant brustvero smilčių pilną maišą. Tokio maišo kulipka nepramuša; tai reikia kareiviams parodyti ir tada jų baimė išnyks.

Einant šaudymo mokymo kursą, būtina reiklia dėstyti ir šaudymo nakties metu būdai. Tikrinant prisitaikymą reikia įsakyti primerkti akis, o taip pat šaudyti nakties metu kovos šoviniams 400-600 metrų atstume, naudojantis aukščiau nurodytais atramų įtaisymo būdais.

R. Boleckis.

Iš mūsų kariuomenės gyvenimo.

1-mas D. L. K. Gedimino pėst. pulkas.

Įspūdžius, kurių gavau aplankydamas šią dalį, skelbiu „Kario“ skaitytojams. Minėtam pulkui vadovauja Majoras S. Matyti labai visų mylimas vadas, nes ir karininkai ir kareiviai visi apie jį gerai kalba. Taip pat labai mandagus pulko vado padėjėjas Majoras P. Ši kariuomenės dalis daro gana gerą išpūdį. Kareiviai gana gerai išmokyti rikiuotėje, visi geri dalininkai, ir labai tvarkingai dalnuoja veiki visas mūsų kariuomenės mylimas dalnas. Pas kareivius ūpas nepaprastai geras ir (užsiminus apie karą, jie sako: „Karas tai mūsų amatas“; kiti vėl sako: „tegu leidžia mus greičiau pas Želigovskį, mes norime atsiskaityti su juo paskutines skolas“.

Apšvietimas ir sportas šiame pulke taip pat gerokai pastūmėti pirmyn. Kad ir kaimuose stovintiems kareiviams, kluonuose laikinai iš lentų padaryta suoliai ir stalai, kur mokoma skaityti ir rašyti. Kalkurie kuopų vadai man sakė, kad jau jų kuopoje visi kareiviai atsilimdami aigas pasirašo savo pavardes ant sąrašų. Iš sportų mylimiausias futbolas, bet dar jų labai trūksta. Švietimo komisijos darbuojasi rengdamos koncertų, vakarėlių, gegužinių ir t. t. Visas pulkas stropiai rengėsi prie pulko šventės, kuri buvo birželio 28 d. patiekta turtinga programa visokių sportų ir šaip išmisių.

Greitasis.

2-ras pėst. D. L. K. Algirdo pulkas.

Šį pulką vadovauja Majoras L. Vadas taip pat labai populiaris tarp kareivių ir karininkų. Civiliai piliečiai taip pat labai gria Majorą L., kad po jo Vadovyste esantieji kareiviai gerai elgias su civiliais gyventojais ir niekur jų nenuskriaudžia. Šios dalies man teko aplankyti tik 2-u batalionu, nes tuo laiku 3-las buvo K.

Ši mūsų kariuomenės dalis kuodaugliausia įpykusi ant lenkų, nes daugumui iš šio pulko kareivių teko būti lenkų nelaisvėje; dar kai kurie iš jų ir tuos skarmalus tebeturi atminčiai, su kuriais jie sugrįžo iš Lenkų. Kareiviai su išdidumu kalba, kad, jei dar prisels karlauti, tai jie tals skarmalais aprėdysią atgal lenkų belaisvius. Želigovskiui taip pat turį visą formą. Ūpas

kareiviuose taip pat gerai, ir jie pasididžiudami giriasi, kad jau dabar daug geriau mokėtų kariauti su lenkais. Svetimo darbas dar tik pradedamas. Uoliai darbuojasi kultūros ir šv. komisijos narys Vyr. Leit. Z., bet jis nusiskundžia darbininkų stoka toje srytyje. Ypač nusiskundė, kad esąs labai neveiklus jų pulko kapelionas, kurs jei darbuotųsi, daug ką galėtų pagelbėti.

Čia taip pat abiejuose batalionuose yra futbolo komandos ir neblogai prasilavinę žaisti. Visose dalyse nusiskundžia, kad per maža siunčiama kariuomenei laikraščių. Ką gauna amerikoniškų, žinoma, senų, tai kareiviai visai nenori skaityti. Daugiau reikalaujama „Kario“ ir labai kareiviai domėjasi klausimais ir atsakymais. Kadangi 2-ras pulkas randasi tarp sulenkėjusių gyventojų, tai čia nei vakarų nei gegužinių nedaroma ir gyvenimas netoks linksmas ir įvairus kaip kitose dalyse.

Greitasis

5-jo pėst. D. L. K. Keistučio pulko ŠVENTĖ.

Š. m. birželio m. 18 d. 5-as pėst. D. L. K. Keistučio pulkas šventė savo pulko šventę. Nors pulko šventė paskirta vasario m. 7 d., bet tuokart pulkui stovint demarkacinėje linijoje prieš želigovskininkus, užimdamas barą ir būdamas išsklaidytas neturėjo galimybės švęsti ligi tol, kol parvyko atsargon.

Pulkas šventė dar pirmąją savo šventę.

Pulkas išaugo iš Atskirojo bataliono, gimusio Kaune, bet išaugusio fronte prieš Vilniaus vartus. 7 d. kovo m. 1919 m. pradėjo organizuotis Atskiras batalionas. Pirmose dienose atvyksta į jį ištisos kuopos ir atskiri kariai iš Kauno miesto Komendantūros ir skubotai susidarę, būdamas dar kudykis, pakėles ginklą 1919 m. kovo m. 30 d. išeina kovon prieš besiveržiantį Lietuvon priešą-milžiną rusą ir pasiekęs Žiezmarius drauge su kitomis mūsų savanorių dalimis 4 d. balandžio m. ima vyti priešą laukan ir susiremia su juo ties Žasliais ir kitais kaimais šiame bare-kelyje nuo Žiezmarų į Vievj. Išsyk kovos vyksta, bet balandžio 8 d. rusai sužinoję iš žiems palankių asmenų, kad mūsų jėgos menkos patys ima pulti ir nuo ankstybo ryto prasideda smarkus jų tirštų grandinių puolimas ant mūsų retų ir menkučių eilų. Nedideli mūsų būriai, neturėdami gerų ginklų ir praktikos kovoje laikosi ištisą dieną ligi vakaro, narsiai gindamies nuo puolančiųjų ir tik vakare, kitos dalys naktį atsitraukia arčiau Žiezmarų.

Rytojaus dieną Atskirą batalioną pamaino iš fronto ir jis vyksta atsargon, paskui į Kauną kur praleidęs Velykas balandžio 26 d. 1919 m. vėl išvyksta į frontą—į tas pačias vietas, kur tuojaus susitinka ties Vieviu su užėmusiais Vilnių lenkais, išbūna demarkacinėje linijoje prieš juos iki 1919 m. liepos m. 30 d. ir paskiau vyksta (čia palikęs dvi kuopas) prieš rusus ir užima barą paliai Dusetus. Rugpiūčio m. drauge su kita mūsų puolancia kariuomene žygiuoja pirmyn ir pasiekia Daugpilio sienas, ties kuriomis sustoja. Ligi šiol batalionas matęs daugiau laimėjimų, čia ties Grivka gauna šiek tiek pralaimėti ginklais.

Nuo 1919 m. birželio m. 28 d. Atskiras batalionas būdamas dar prieš lenkus Vievio rajone Vyriausiojo Kariuomenės Vado įsakymu lieka pavadintas Vilniaus batalionu. Nors ligi 28-6-19 m. oficialiai vadinosi Atskiras batalionas, bet kareiviuose dažniausiai girdėdavai vadinant ir ligi to laiko „Atskiras Vilniaus batalionas“ ir tik kai lieka oficialiai pavadintas Vilniaus batalionu, Atskirą greitai užmiršta ir priima naują vardą, kuris žiems atrodo tikru ir nebenau. Tas Vilniaus vardas kareiviuose daugiausia išsiplėtojo, kadangi šiame batalione tarnavo daug savanorių-karių isto-

jų Vilniuje 1918 ir 1919 m. ligi sausio 5 d. Dar ir dabar pulke randasi kareivių, tarnaujančių nuo pirmųjų mūsų kariuomenės organizavimo dienų Vilniuje, istojusių ten nuo lapkričio m. 17 d. 1918 m. ligi 1919 m. sausio m. 5 d.

1919 m. rugsėjo 17 d. batalionas vėl grįžta prieš lenkus ir nuo 1919 m. spalio m. 11 d. išvyksta prieš vokiečius-bermontininkus, su kuriais kovoja žemaičiuose.

Nuo 1919 m. lapkričio mėn. 10 d. Vyriausiojo Kariuomenės Vado įsakymu Vilniaus batalionas lieka 5-ju pėst. pulku, bet kol šioji žinia pasiekia pulką, tuokart stovėjusį fronte, batalionas pasivadina save pulku tik nuo 1919 m. lapkričio 25 d.

Valstybės Prezidento įsakymu iš 1920 m. vasario 7 d. už pulko pasižymėjimus visoje eilėje kautynių su rusais ir jo ypatingą karžygingumą su vokiečiais-bermontininkais-Zemaičiuose leista jam save pasivadinti „5-jo pėst. D. L. K. Keistučio pulku“ (Liet. Kar. įsak. Nr. 239-2, iš 13-2-1920 m.) ir nuo 1920 vasario 27 d. pulkas tuo vardu pasivadina.

Pulkas dalyvauja kovose su lenkais ties Lazdėnais (tarp Vievio-Landvaravos pas geležinkelį) 1920 m. liepos 14 d. kai lenkas-milžinas bėgdamas nuo tokio pat milžino-ruso pargriuvo po lietuvio kojomis, uždarydamas jam kelią į sostinę Vilnių. Paskiau nuo rugsėjo 1 d. tų metų dalyvauja kovose su lenkais Suvalkijoje, kur tuokart ėjo baisios kautynės ir čia teko šiek tiek gauti nuostolių. Dalyvavo kovose ir su želigovskininkais Vievio rajone ir kituose. Pulkas daugiausiai praleisdavo savo dienas fronte.

Pulko pirmutiniu organizatorium ir vadu buvo Majoras Š., kurio rūpesniu pulkas išaugo ir sustiprėjo į tvarkingą mūsų kariuomenės dalį. Baigiantis 1920 m. rugsėjui m. jo pareikalauja Steig. Selmam kaip nario ir jis iš pulko išvyksta.

Kaip auksčiau minėjau, š. m. birželio 18 d. pulkas šventė savo pulko šventę. Iškilmei vieta buvo paruošta pas vieną miškelį; tinkamesnės nesusirado.

Jau išvakaro danguje pasirodė įtariami lietaus debesys ir manyta buvo, kad naktį lis, bet ligi ryto prasiblaivė, tik orizonte matėsi įtariami debesiai. Prieš piet vėl pradėjo slinkti ant dangaus vidurio ir po piet storai jį aptraukė.

11 val. tarp krumų pamiškėlyje prie papuošto altoriaus, orkestrui pritariant atlaikytos iškilmingos pamaldos. Po pamaldų atvykęs Armijos Vadas pasisveikino su pulku ir pulkas iškilmingu maršu praėjo pro jo šalį. Po iškilmei buvo pietūs.

Iš svečių atvyko: Armijos Vadas, Divizijos Vadas, Majoras Škirpa (pirmutinis šio pulko organizatorius ir vadas, dabar Steig. Seimo narys) Majoras Paškovičius (tarnavęs šiame pulke) ir iš kitų karininkų.

Po pietų buvo pulko gimnastika (be šautuvų) prizai, paskiau Mokomosios kuopos gimnastika (su šautuvais). Nebeiškentęs dangus prakiuo ir ėmė lyti suardęs pulko iškilme ir suvarydamas visus po stogu. Po iškilmės prasidėjo paprasti pasilinksminimai. Ir tuo pulko šventė pasibaigė, lietus visgi daug pakenkė ir nedavė tinkamai baigti šventės.

St. Butkus.

Širdinga šneka.

Mūsų korespondentas P. Butkus atsiuntęs į redakciją laišką duoda progos pakalbėti reikalui, kurs senai rūpėjo. Ne pats laiškas mus interesuoja. Butkus

Upe gal visai asmeniniais pagrindais sudarytas. Jo „valzdelis“ dirbtinis.

Eina kalba apie tai, kad labai maža kareivių skaito „Karys“. Laiško autorius dargi skundžias, kad laikraštis jo nepatenkina, kad jis neranda to, ko norėtų.

Pirma viso ko—laikraštis turi labai sunkų uždavinį. Juk mūsų armijoje yra nuo baigusių tam tikrą mokslą, apsiliečiusių, maždaug intelingentinių sluoksnių ligi sodžiaus visai žali, jokios mokyklos nelankiusio jaunimo, ir štai tokiai įvairia spalvei auditorijai tenka tarti vienus ir tuos pat žodžius. Suprantama, kad ne vienodą kiekvienas straipsnelis, veikalas padaro įspūdį.

Kas įdomu inteligentui, ko jis ieško laikraštyje, visai nesuprantama ir nuobodu yra bemoksliui. Rašyti taip, kad būtų suprantama ir tikų mažai išsilavinusiems, bus nuobodu ir tušča daugiau išmanantiems.

Ir antraip.

Yra mūsų laikraščio vyriausias uždavinys auklėti karo jaunimą. Juk neužtenka, kad mes duotume pasiskaityti medžiagos, eilėraščių, pasakaičių, žinių, bet reikia duoti galimybės mūsų karštais jausmais įvedamam, pilnam kieto pasiryžimo karo tarnybai pašauktam jaunimui taip trumpu, per daug neužtenkamų metų nors šiek tiek pasirengti karo žygiams. Juk reikia kiek giliau pažinti karo veiksmų, kautynių, žygių esmę. Reikia gi susipažinti su pagrindais, kuriais remiama karo drausmė, karo santykiai.

Dedamos pastangos auklėti susipratusį, pažįstantį savo uždavinius, savo pareigas, savo teises, kari. Ką gi padarysi, kad tenka kartais ir nevisai jau gyvoje įdomioje formoje išdestyti tas būtinais reikalingas, tiesias žinlas ir mintis.

Jų neapleisi, jų nepamainysi felietonais. Todel skaitytojams, kurių tarpe rasis gal kai kuris minėtam korespondentui pritariančių būrys, vertėtų giliau įsižiūrėti į spausdinamąją medžiagą, tik vėliau jau daryti tam tikras išvadas.

Be to viso reikia dar viena pastaba padaryti. Juk „Karys“ stengiasi kuo arčiau būti plačiųjų karių masių kas dalinai, mano nuomone, yra pasiekama.

Ir štai rašo vienas, rašo kitas, daug rašo, siunčia medžiagos. Žymi gaunamos medžiagos dalis silpnoka.

Kad ir daug ką neigiamo matydama redakcija spausdina tuos raštus. Spausdina, kad patraukus gražių pasiryžimų vedamus jaunuolius į visuomenį darbą, kad padėjus jiems pareikšti save. Tų jaunųjų pašalinųjų bendradarbių raštų nespausdindami ne turėtume keleto silpnesnių vietų. Bet kitas gi mūsų uždavinys.

Ne rašytojus—žurnalistus auklėti mums rūpi, bet kuoplačiau mūsų gyvenimo vyriausias idėjas skleisti, auklėti susipratusius mūsų bundančios, stiprėjančios visuomenės narius auklėti. Štai kodėl kuklūs, nežymūs provincijos veikėjai, kurie įvairiose dalyse leidžia hektografuotus laikraščius daro tiesiog šventą, prakilnų darbą. Jie pirmieji, artimieji pilkosios kareivių masės žvietai.

Jie sunkiai dirba. Naktim nemiega, aukoja ne ilgas poilsio valandas. Jie visi rašo, perrašinėja, rengia hektografui skystai parašytus lapelius.

Štai jų triuso tamsiųjų puslų iliustracija:

Su mergiškėm kareivėliai
Eina pavalkščioti,
O aš vienas nebagėlis
Turiu „drukavoti“.
Leidžiu, matot, laikraščelį
Daug reik prirašyti.
Kad draugužiams—kareivėliams
Būtų ko skaityti.

Lauke giesmės vyturėlių
Muzika varlių,
Man užpildyti prisėina
Daug oi, daug eilių,
Rankas, nosę susivėles
Rašalu, rašau;
Nė varlių, nė vyturėlių
Aš nepamatau.
„Drukavonei“ nėra galo
Nabagėliui man,
Rankos tūpsta, širdis sąta,
Bet laikaus ir gaa.

(Šiauliškis kareivėlis 9 p. rankos tūpsta
Tėvynės Gynėjo 19 Nr.)

Teisybė gi pasakyta, kad širdis sąta, rankos tūpsta Bet gerai, pagirtina, kad jis laikos ir gaa

Tų laikraščelių, kuriuos dar plačiau reikėtų vartoti yra didelis uždavinys—išmokyti kareivius skaityti, įpratinti juos laikraščius nuolatos naudoti. Juk neužtenka, kad žmogus mokėtų skaityti, reikia, kad jis priprastų skaityti, kad pamėgtų knygas, kad be skaitymo neapsieitų.

Tas sunkus uždavinys reikia visiems susipratusiems kariams sutartinai atlikti! Vienas „Karys“, kad ir idealingiausiai būtų vedamas, kad ir plačiai būtų pasiekiamas, to neatliks.

Kur įdomesnį laikraščio straipsnelį duokite draugams paskaityti, paskaitykite patys. Pratinkite skaityti.

Juk ne tik kareivijoje mažai skaitoma laikraščių šlokie ar tokie jie būtų, bet reikia prisipažinti, visą mūsų visuomenę mažai laikraščius ir knygas skaityti.

Mūsų dienraščiai skursta. Knygos keleto tūkstančių skaičiuje išspausdintos sunkiai išperkamos. Kur gi (pavyzd. Latviai, Suomia) laikraščiai vietoj mūsų dienraščių 8—10 tūkstančių skaitytojų, turi po 70—100 tūkstančių skaitytojų.

Tai yra bendra mūsų yda. Bendrai su ja kovoti turime. „Karys“ gi visuos susipratusių, drąsių, pasiryžusių vyrų toje srityje žygiuos, visuomet padės.

Tik reikia užmegsti dar „tampresni ryšiai. Dar arčiau prie laikraščio prisidėkite.

Įdomios ir naudingos kiekvienam laikraščiui, nuoširdžiai išdestytos skaitytojų pastabos. „Kariui“, gi tas ypač tinka,

Brundalas.

Mylintiems tėvynę.

Brolau, budėk,*)
Laikyki stipriai rankoj kardą,
Neduok tėvynės žemint vardą,
Ją gerbk, mylėk!

Jei tu miegi,
Šolyn navyki greitai miegą,
Pajusk ir stiprink savo jėgą:
— Diena brangi.

Tu neklausyk
Dainų internacionalo,
Kol versmės meilės neužšalo
Širdy išsyk.

*) Ši eilėraščių atsiuntė Redakcijai tremtinio kareivėlio iš tolimos Rusijos.

Garbus broliu,
Tu saugok savo juatrią širdį,
Kuri dar jaučia, viską girdi
Bus lengva tau!

15-XII-1920.

Uosaitis.

Steigiamasis Seimas.

100-is Steigiamojo Seimo posėdis. 1921 m. birželio mėn. 3 d.

Pirmininkauja St. Seimo Pirmininkas A. Stulginskis.

Pirmuoju punktu svarstomas algų nustatymo Valstybės Kontrolės valdininkams įstatymo pakeitimas. Įstatymų sumanymu Valstybės Kontrolės valdininkams numažinama 10% priedo algos, kurias jie ligi šiol gavo, ir pridedama jiems tik po 200 auksinų brangenybės priedo. Iš diskusijų aiškėja, kad dėl šitokio pakeitimo reikės nukentėti provincijos tarnautojams, kurie negaus neįpriedo 10%, nei brangenybės priedo 200 auksinų. Turint tai omeny įstatymo sumanymas tampa atmestu.

Steigiamojo Seimo raštinės etatų papildymas ir pakeitimas priimtas antruoju skaitymu su kai kuriomis pataisomis.

Algų nustatymo St. Seimo raštinės valdininkams, ir tarnautojams įstatymo papildymo ir pakeitimo sumanymas priimamas pirmuoju skaitymu ir perduodamas Finansų ir Biudžeto Komisijai, kad su St. Seimo Prezidium pasitarus paruoštų antrajam skaitymui.

Iš eilės seka Ligonų Kasų Įstatymo Sumanymas II skaitymas. Komisijai pataisų neįnešus įstatymo sumanymas pradėtas svarstyti papunkčiui, bet vėliau laiko deliai svarstymas nebaigiamas.

101-is Steigiamojo Seimo posėdis. 1921 m. birželio mėn. 7 d.

Pirmininkauja St. Seimo Pirmininkas A. Stulginskis.

Pirmuoju dienotvarkės punktu eina Ministerių Kabineto atsakymai į paklausimus. Krašto Apsaugos Ministeris atsakinėja į paklausimą atstovo Finkelshteino dėl išleistų Kauno miesto viršininko ir Kauno karo komendanto privalomų įsakymų namų savininkams, kuriuose įsakoma savininkams imtis priešgaisrinių priemonių. Už įsakymų nepildymą grasoma koncentracijos stovykla arba ištėmimu. Paklausėjas įrodo, kad nei karo komendantas, nei milicijos viršininkai neturi teisės bausti už priešgaisrinių priemonių nesigriebimą. Klausia, kodėl pillečiai Michelsonas, Galazkis ir kiti į koncentracijos lagerius jau yra išsiųsti.

Krašto Aps. Ministeris prof. Šimkus aiškina, kad privalomą įsakymą reikalinga buvo išleisti, nes tai iššaukė smarkūs Kauno gaisrai. Dėl nubaudo, tai pažymi, kad tokių dar neįvyko. Buvo uždėta pinigų bauda, bet stovyklose stovėti niekas nebuvo nubaustas. Vidaus Reikalų Ministeris p. Skipitis dėl to paties paklausimo įrodo, kad apskrities viršininkas ir karo komendantas turi teisės privalomus įsakymus leisti.

Į atstovo Beržinskio paklausimą dėl netvarkos duonos kepykloje atsakinėja Krašto Apsaugos Ministeris prof. Šimkus ir sutinka, kad tikrai netvarka buvo, bet dabar ji jau pašalinta, nes paleisti kai kurie apšleidusių tarnautojų. Į to paties atstovo pasirašytą paklausimą dėl aferistų šaikos, kuri dirba Lietuvoje ir gaudinėjama žmones, atsakinėja.

Vidaus Reikalų Ministeris p. Skipitis praneša, kad į tas aferistų šaikas atkreipta dėmesys ir imtasi prieš jas griežtų priemonių. Daugelis tokių aferistų jau yra suimti.

Į atstovo Bielinio pasirašytą paklausimą, dėl padarytos kratos ir areštų pas Šiaulių gimnazistus atsakinėja Krašto Apsaugos Ministeris prof. Šimkus. Aiškina, kad pas vieną įtariamą asmenį buvo rasti tų asmenų laiška, pas kuriuos ir tapo padaryta krata. Darant krata pas Yvaškevičiūtę buvo rasta komunistinės literatūros, ji buvo paimta į kalėjimą, pas kitus nieko nebuvo rasta ir jie tapo paleisti. Dėl atstovo Venclauskio paklausimo apie Panevėžio darbininkų Sąjungos uždarymą, Krašto Ap. Ministeris prof. Šimkus aiškina, kad Panevėžio Profesinės Sąjungos narių buvo vedama komunistinė propaganda, be to buvo jos padarytas be milicijos leidimo posėdis, už ką sąjunga ir liko uždaryta.

Į atstovo Žitinevičiaus paklausimą dėl sekvestruoto kambario pas pil. Anuška, Krašto Apsaugos Ministeris atsako, kad pas mišnią pilietį Anuška buvo sekvestruotas tikrai vienas iš keturių kambarių. Pažymi, kad Anuška, kaip kenksmingas asmuo, yra išsiųstas iš Kauno, jo byla pavesta Valstybės Gynėjui.

Į atstovo Steponavičiaus paklausimą, dėl ko paleistas generolas Liatukas, Krašto Apsaugos Ministeris praneša, kad gener. Liatukas jau nebesiskaito mobilizuotu, nes jau eina jam 47-ti metai. Be to jis buvo paleistas dėl savo paties prašymo; į to paties atstovo paklausimą dėl lenkų karininko Januškevičiaus tarnavimo Lietuvos geležinkeluose, kaip geležinkelio viršilos, pažymi, kad Januškevičius buvo paleistas iš stovyklos, kaip specialistas, nes Susisiekimo Ministerija prašiusi darbininkų. Pašėjęs, kad jis tarnavęs lenkų žvalgyboje, jis tapo suimtas.

Seka klausimas: St. Seimo statuto pakeitimo ir papildymo sumanymas. Statuto pakeitimas su kai kuriomis pataisomis priimamas antruoju skaitymu.

Iš eilės seka pradėtas jau svarstyti antruoju skaitymu praėjusiame posėdy Ligonų kasų įstatymo sumanymas. Sumanymo 1-as punktas sukelia didelių ginčų. Dalis kalbėtojų įrodo, kad šis punktas yra visai nepritaikomas mūsų gyvenimui, kita dalis palaiko jį. Ginčiams užsitęsęs ir nepasibaigus eilei kalbėtojų posėdis baigiamas.

102-is Steigiamojo Seimo posėdis. 1921 m. birželio mėn. 8 d.

Pirmininkauja Steigiamojo Seimo Pirmininkas A. Stulginskis.

Svarstomas Ligonų Kasų Įstatymo sumanymas (tesnys antrojo skaitymo). Prie pirmo punkto kalba Staugaitis ir Bielinis, paskutinis kritikuoja įstatymą. Įstatymas priimamas antruoju skaitymu.

103-is Steigiamojo Seimo posėdis. 1921 metų birželio mėn. 10 d.

Pirmininkauja St. Seimo vice-pirmininkas kun. Staugaitis.

Pirmuoju punktu eina komisijų sastato pakeitimas. Atstovas Kairys pažymi, kad klausiant atsakymų į kitą interpeliaciją, būtent dėl trukdymo švesti gegužės 1 d., kuri apėmė ir anos atmestos interpeliacijos esmę, socialdemokratų frakcija randa galimą gražinti savo narius į komisijas, į tas pačias komisijas, kuriose ir anksčiau jie buvo.

II-as darbų tvarkos punktas, būtent Žemės Reformos įstatymo sumanymas nesvarstomas, nes referentas yra apsirgęs.

Arklių Mobilizacijos Įstatymo sumanymas svarstomas I-ju skaitymu. Sumanymo svarstymas eina ždaromis durimis.

Darbininkų Draudimo įstatymo sumanymas ir Lošiamųjų ir Pasjanso kortų Valstybės monopolizacijos įstatymo sumanymas priimami be ginčų antruoju skaitymu. Šaulių Sąjungos įstatymo sumanymas priimamas taip pat II-ju skaitymu. Svarstant šį įstatymą priimama viena svarbi pataisa, būtent, kad Šaulių Sąjunga priklausot Krašto Apsaugos Ministerijai, kuri telkia jai lostruktorių, duoda nurodymų ir kontroliuoja jos veikimą.

Ypatingų Valstybės Apsaugos Įstatų papildymas ir pakeitimas ir leidimų ginklams laikyti davimo taisyklių pakeitimas priimami be ginčų I-ju ir II-ju skaitymais.

Algų nustatymas centralinių ir vietos įstaigų valdininkams ir tarnautojams įstatymo papildymas ir pakeitimas ir St. Seimo raštinės etatų papildymo ir pakeitimo sumanymas priimami be ginčų III-ju skaitymu.

JUOKAI.

Literatūros Skyrius pasižadėjo padaryti N baterijos kariams paskaitą. Baterija stovėjo toli nuo Kau-no gražioje Šešupės ir Pilvės upių vietoje, kur ir siunčiamajam ilgą galą reikėjo traukiniu ir vežimu važiuoti. Lektorius telefonu prašo baterijos vado, ryto metą atsiųsti arklius atvykimui į bateriją.

— Gerai, arkliai bus atsiųsti 8 val. ryto, — atsakė baterijos vadas.

Nakties metu smarkiai lijo, o ryto metą taip pat pylė kaip iš dūdų ir ilgai, ilgai, nekantriai lektorius laukė pažadėtų jam arklių. Praėjo 8, 9, 10 ir 11 valandos ryto;—lyja, o arklių—kaip nėra, taip nėra!

Mąsto lektorius, argi būtų baterijos vadas sumelavęs? Juk kariam lietus nedaug ką reiškia, ir, jei neatsiunčia dėl lietaus,—nesuprantamas dalykas!

— Na, dar palauksiu iki 12 val., kol lietus stot,—tarė lektorius.

Ištikrųjų kariams lietus nieko nereikia!—Baterijos vadas pildydamas savo pažadėjimą, įsakė raitam kareiviui su 2 arkliais joti lektorius parnešii. Kareivis išgirdęs pažįstamą pavardę, paklausė, pamąstė ir tarė sau: aai tai čia bus toji vieta, kur aš Velykoms kiaušinėliai!

— Ar supranti? — paklausė baterijos vadas.

— Suprantu, suprantu, mano kapitone, — atduodamas pagarbą atsakė kareivis ir užsėdęs arklius pasileido į kelioną.

Patariė sako: „ne vienas pasauly šuo margas“, taip ir čia!—Su piliečio pavarde, kur buvo sustojęs lektorius, yra ir daugiau kituose sodžiuose gyven-tojų!

Kareivis joja tiesiai pas jam pažįstamą senį daugiau kaip 70 metų amžiaus, gyvenantį visai kitame krašte, negu tas pil., kur laukia lektorius.

Jojus senio kieman, sulojō šunys ir senis skuba iš pirkios pro duris paklausti, ko tas kareivis tokiu lietaus metu po kaimus blūdinėja? Išėjęs pro duris jis, iškiša galvą ir bijodamas lietaus, klausia:

— Kur tavo biesas tokiame lietuje nešioja?

— Tylėk, tėvuli, aš atjojau pas tavo lektorius

paimti.

— Kokio pletkoriaus? — tęsia senis.

— Sakau lektorius, jis atvažiavo iš toli mūsų baterijai padaryti paskaitos.

— Aai prožektorius! Tai žinai, kur tu čia dieną metą prožektoriu. Ištikrųjų būna prožektoriai matyti

čia į šitą Starapolės kraštą, bet tik naktį, ne dieną ir tai, tik tada, kada gražu, nelyja, — tarė senis.

— Matyti, tu vis, tėval, dar manęs nesupranti,— atsakė rūščiai kareivis, pastatęs nuo lietaus milinės kalnierių.

— Ar tu matai, dar manę seną žmogų už dur-ną laikys, — šnairiai dirstelėjęs, pikta! pasakė senis ir apsiskus vėžlino atgal į pirklą.

— Tėvai, a tėvai, palauk, — tarė kareivis, ir matydamas, kad jau su seniu rodos nėra, nullpo nuc arklio ir prisirišęs arklius vadžiomis prie tvoros, ėj į pirklą pats lektorius ieškoti.

Senis tuo laiku sėdėjo ant šallpečio ir dūmė dī delę pypkę.

— Ana, jau jį biesas ir į „stubą“ įnešė, — pamatęs kareivį sušuko senis.

— Tėvai, sakau nekalkėk kas nereikia, bet tik greičiau sakyk man, kur yra lektorius, — tarė kareivis.

— Aš tau sykį sakiau, kad dabar prožektorius nepamatysi, o jei nežinai kur joti,—palauk, nustos liję, parodysiu kelią ir galėsi joti sau su Ponu Dievu.

Kareivis matydamas, kad su seniu nebus galīma susikalbėti, nes senis dažnai šypteli, — gal tik „šposus“ krečia, o be to, nežinia kas jis per paukštis, nes tokį pilvą tik lenkų ciesorius nešioja,—kepė seniui rengtis ir joti drauge pas vadą pasiaiškinti. Išgirdęs tai senis dar rūščiau ėmė kalbėti ir apie jojimą nė manyti nemano. Įpykdytas kareivis balsą pastiprino ir tuo privertė senį ruoštiis keliōnē pas vadą. Išėina iš pirkios senis ir bėdoja, kaip čia girdi reikės ant to vado sarčio užsėsti.

— Še seni, koval Pirkioje, seni, vyras, o čia jau nė pasenusios lepšės nėsi vertas, — tarė kareivis.

Šoka vado sartis prieš senį, nenori jo ir artyn prisileisti.

— Del Dievo šventojo, ištikrųjų kiba man čia už pakūtą tas jojimas, — nusiminęs tarė senis.

— Lipk, lipk greičiau ir neerzink arklio, nes dar kokį „naravą“ jam įvaysi, — keldamas ant sarčio senį tarė kareivis.

Vargais negalais, kareivio padedamas, senis užkopė ant sarčio, bet sėdi, kaip drugio krečiamas. Kareivis akimirksnyje užsėdo savo arkli ir ėmė joti. Bet kur čia pajoti?!

— Jau tikrai šiandien bus pabaiga mano gyvenimo, — aimanuodamas tarė senis.

Kareivis pajōjo kelis žingsnius, užsuko pro senio kluoną. Senio žirgas skubiai pasigenda antrojo ir imą jį vytis. Senis veteriokšt ir nukrito. Pasiveja kareivį sartis be raitelio.

— A, kad jį devyni tą senį! Ištikrųjų, šiandien su juo tiek nusikamuosiu, kiek dar nėsu nusikamavęs per pusantrų metų mano tarnavimo kariuomenėje, — pikta! tarė kareivis.

Joja atgal ir vėl šokdina senį ant sarčio. Šį kartą senis dar ballingesnis liko ir rodėsi jam, kad kaip tik spės užkopti,—tuojau vėl it perkūno trenkiamas atsidurs žemėje. Bet nors baimės pripildytas, tačiau kareivio padedamas užkopė vėl ant sarčio.

Šį kartą pasisekė seniui truputį ilgesnį galutį nujoti.

Atjojus į dvarą ir perjojant nedidelį per griovį nutiestą tiltuką, sartis garšiai nusivengė ir iš „odos nerdamasis“ šoko per jį.

Senis, matyt, jau buvo gerai pailsęs, jog čia nuo sarčio čiuožie nučiuožė žemyn ir kartą persiver-tęs, nerangiai atsistojo ir sekė paskui sarti.

Kareivis seniui rodė eiti tiesiog į baltą mūrą, kur radęs kareivų, bus nuvestas pas vadą pasiaiškinti arba paskaitą daryti.

Baterijos vadas, nesulaukdamas lektoriaus parnešant, išėjo į kelią pažiūrėti, ar kartais tik nesutiks perjojant?!

Žiūrį vadas, kad jo išsiųstas lektoriaus parnešti kareivis jau namie ir atveda kokį tai senį, kuris įtraukęs kaklą ir ežys, lėtai ir sunkiai dėsto kojas.

— Argi tai būtų lektorius, — pamanė sau baterijos vadas.

Prisiartinęs kareivis atidavė vadui pagarbą ir atraportavo, kad lektorių jau parjodinęs. Senis tuo kart nusiėmęs kepurę kelis kart pakartojo: „ponuli, ponuli, ponuli“ ir per kareivio su vadu kalbėjimą negalėjo ištarti visa tai, ko norėjo. Ištyręs dalyką vadas, rusčiai įsakė kuogreičiausiai kitam kareiviui joti lektoriaus ir nors piktai išrodė, tačiau neišturėjo nesijuokęs.

Sušlapęs senis stovėjo sieną parėmęs ir laukė ką j tai pasakys vadas.

Vadas, matydamas, kad senis gana jau daug privargo, sušlapo kaip lapė, įsakė pakinkyti vežiman ketvertą arklių (nes su dviem nei nepradėk važiuoti) ir senį nuvežti į jo namus.

Valandai laiko praslinkus išsiųstasis vado antras kareivis grįžo jau su lektorium, kuris tuojau padarė minėtąją paskaitą. Senis gi grįžo namon ir ant visados išsižadėjo su kareiviais šposuoti, nes, girdi, su jais šposų nėra!

J. Paežerietis.

ŽINIOS

Lietuvoje.

— **Pasikėsinimas nukauti Užs. Reik. Ministerį.** Naktį iš šeštadienio į sekmedienį įvyko pasikėsinimas prieš Užsienio Reikalų Ministerį d-rą Purickį. Apie 2 1/2 val. naktį piktadarys šovė iš parabolio pro langą į ministerio miegamąjį kambarį. Kulką pataikė sienon ties miegančio krūtine. Matyti, kad piktadarys buvo gerai susipažinęs su situacija. Kol pasirodė milicija, piktadariui pavyko išbėgti pro sodą. Po langu atrasta popierio sklypas, ant kurio pieštuku nupiešta makaulė, kaip mirties simbolis. Iš visų apystovų matyti, kad pasikėsinimas buvo politinis ir išanksto gerai apgalvotas. Tą pačią naktį pradėjo tardymą mūsų kriminalinė policija, kuri, turbūt, dalyką išaiškins.

— Šlomis dienomis atvyksta į Kauną Danų atstovas Lietuval.

— **Naujas Vilniuje valdžios pavadinimas.** Gudų spaudos biuras praneša, kad Vilniuje eina gandai apie naują lenkų avantiūrą prieš Lietuvą. Kuriam nauja valdžia, kuri vadinsis „Nepriklausomos Gudijos valdžia“. Ją rengia lenkų orientacijos gudų veikėjai.

— **Užpallų miestely.** Vietos moterų draugijos pastangomis žymiai aprėžiamas smuklių veikimas. Nuo naujų metų ruošama smuklės visai panaikinti. Užpalliečių susipratimo požymis yra dar tas, kad jie išsirūpino atidengti Užpalluose 4 kl. vidurinę mokyklą.

— **Pafrontė.** Vienas lenkų žandaras su Varėnos valtu Marcinkonyse visaip įkalbinėjo gyventojus pasirašyti, būk Marcinkonys norį priklausyti Varėnos valsčiui. Marcinkoniečiai atsisakė. Buvo norėta tuo būdu juos patraukti lenkų pusėn.

— **Lietuvių Opera.** Kaune birželio 28 d. buvo 4 kartą statoma opera „Demonas“.

— **Vilniaus lenkės** gražiai savo globojamus prieglaudoje vaikus auklėja. Jų išmanyta Zellgovskio garbei giesmė, kur tarp kitko giedama:

„I my kiedy dorosniemy
Z jeneralem tež puidziemy
Bo tutaj są Polskie kresy
A sąsiady — same blesy“.

Išauge, be abejo, pasižymės artymo meile, tatkumu ir kitais jaunystėje įkvėptais „gražiais“ jausmais.

— **Išrinkta nauja Kauno miesto Taryba.** Išrinktais laikomi šie asmenys:

1) Sleževičius Mykolas — advokatas, 2) Kairunaitis Laurinas — mokytojas, 3) Kitbickas Jonas — katilinis, 4) Leonas Bronius — koperatorius, 5) Pupsas Nisonas — perk. tarnautojas, 6) Šaparas Povilas — mokytojas, 7) Tikocinas Ovsiejus — tarnautojas, 8) Bielopetravičius Jonas — karpis, 9) Grigas Romanas — mašinistas, 10) Jančevskis Kazys — advokatas, 11) Valeiša Balys — šaltkalvis, 12) Krasovskis Jonas — inžinierius, 13) Snielevskis Antanas — Seimo narys, 14) Mikuličas Povilas — vaistininkas, 15) Levandovskis Adomas — šaltkalvis, 16) Burba Mikalojus — inžinierius, 17) Savickas Pranas — šaltkalvis, 18) Kozlovskis Liudvikas — valdininkas, 19) Šišlo Vladas — prekėjas, 20) Sirunovičius Vitoldas — mokytojas, 21) Dovnorovičius Kazys — šaltkalvis, 22) Chmielevskis Mykolas — gydytojas, 23) Ščensnas Romualdas — raidžių rinkėjas, 24) Horbačovskis Jonas — 26) Beržinskas Viktoras — šaltkalvis, 27) Dulskis Romualdas — valdininkas, 28) Marcinkus Pranas — raštvedys, 29) Bulionis Antanas — šaltkalvis, 30) Kocinas Izidoras — gydytojas, 31) Lapinas Abelis — gydytojas, 32) Chodos Leib — pirklys, 33) Preisas Konstantas — teisėjas, 34) Kormanas Beniaminas — advokatas, 35) Margolis Juozas — prekybininkas, 36) Rufas Jokubas — dantų gydytojas, 37) Chačinas Dovidas — pirklys, 38) Lapienis Petras — Mechanikas, 39) Puodžiūnas Jonas — darbininkas, 40) Mandelbrautas Morduchas — dekoratoris, 41) Matulionis Povilas — mokslininkas girininkas, 42) Dambjonaitis Feliksas — valdininkas, 43) Voldemaras Augustinas — profesorius, 44) Skardinskas Vladas — statybos inžinieris, 45) Kinderis Rudolfas — valdininkas, 46) Krukas Vilgelmas — valdininkas, 47) Deringas Liudvigas — mechanikas, 48) Garalevičius Jonas — inžinieris, 49) Stakeš Pranas — provizoris, 50) Šatas Petras — technikas, 51) Timinskas Aleksandras — mokytojas, 52) Garfunkelis Leibas — sekretorius, 53) Volfas Grigorij (Girš) — Juristas, 54) Volfas Sulimas — Valdybos narys, 55) Volockis Kopelis — Gimnazijos direktoris.

Kauno m. Rinkimų Komitetas.

Užsieny.

— **Kiek kainuoja Želigovskis.** Varšuvos Valdžia yra oficialiai asignavusi Vilniaus srčiai 805000000 markių; gi Želigovskio Vilniuje suorganizuotos Valdomosios Komisijos pajamos siekia tik 146.000 markių. Vilniaus Valdžios išlaidos yra, toklu būdu, daugiau negu tris tūkstančius kartų didesnės už jos pajamas.

Visą deficitą padengia Varšuvos Valdžia.

— **Į Kauną atvyko naujas Anglų Konsulas p. Dilley.**

— **Pranešimu iš Maskvos.** Rusijoje paskelbta trijų savaičių kuro talka. Bet daugely vietų tos talkos sunkiai vyksta. Priežastis: pinigų ir produktų trūkumas.

— **Rusuose nauji obalsiai.** „Plakatnyj Viestnik“ skelbia: „Artintis į mirties. Daugiau ryšių su nepartine“

nais. Daugiau sistematingo pasirinkinio naujų darbininkų iš nepartinių tarpo.

— **Keno gi diktatura?** Gudų spaudos biuro pranešimu, Maskvos įsakymu paleista Smolensko Taryba, nes į ją išrinkta komunistų mažuma. Dauguma balsų gavę nepartiniai.

— **A. Silezijoje,** būk, Vokiečių kariuomenė nužiuklavusi Anglų batalioną, kuris norėjęs užimti Slavencius.

— **Georgiečiai** (Kaukazo viena bolševikų neseniai pavergtų tautų) savo laikrašty „Tavisupoli Sakartvelo“ (Nepriklausomoji Georgija) sakosi kovosią prieš bolševikus ligi visiško tėvynės atvadavimo.

— **Gruzijos vadavimas.** Bolševikų užimtos Gruzijos Valdžios nariai Tseidze ir Rumišvili Varšuvoje darė pranešimus apie jų krašto vadavimo reikalą. Jie griežtai prieštarauja prieš bolševikų skleidžiamas žinias, kad Gruzija dėl savo vidujinės padėties atsidurė bolševikų prieglobsty. Ją bolševikai-rusai laikinai užkariavo. Bet neilgam. Gruziniai ruošia numesti svetimą jungą.

— **Dabar jau lenkų diplomatai** be gėdos pripažįsta: Lenkija Lietuvių-Lenkų derybose Bruksely dalyvavo tik laiku laimėti.

Mes, lietuviai, tą gan aiškiai spėjome, bet jų užtarėjai, ką gi jie dabar pasakys? Juk ir juos lenkai užvosies vedžiojo.

— **Dažnai Anglų Ministeris-pirmininkas** užtaria Lietuvos reikalus. Tarp kit ko paskutinėje savo kalbų jis pasakė: „Kol ne bus nustatytos Lenkijos sienos, kol ne bus baigtas Lietuvos klausimas, negalima laukti pilnos Europoje taikos“. Tai duoda vilties neužilgo laukti Vilniaus Lietuvai gražinimo.

— **Lenkų diplomatų žygiai** pagaliau suprasti. Europos ir Amerikos vyrams pakirėjo jų mažai tiesos turinti raštai: Lenkijos atstovas Amerikai Liubomirskis nusiuntė Amerikos Vyriausybės notą Aukštosios Silezijos klausimu. Amerikos Valdžia jos nepriėmė.

Trumpai ir aiškiai.

— **Darbininkai ginasi nuo bado.** Radio pranešimu Usolje mieste, Permės gub. pradėjo veikti dvi naujos druskos virinimo dirbtuvės, kur darbas eina ne darbo valandomis ir išdirbtą druska skiriama į darbininkų fondą, kad paskui ją produktais mainyti.

— **Darbininkų nelaimė.** Vestfaluose, anglių kasykloje, birželio 20 d. įvyko sprogimas. Tuo metu kasyklose buvo apie 300 darbininkų. Pagelbos buvo sunku suteikti, nes dalis kasyklų užgriuvo. Nukauta darbininkų 79, sužeistų 72, kurių 4 mirė. Žuvusieji balsiai apdege.

Oficialė dalis.

Įsakymas Kariuomenei 131 Nr.:

Pakėlimai į laipsnius.

Skelbiamas žiniai ir pildymui Respublikos Prezidento š. m. gegužės 27 d. įsakymas:

„Nustatomi laipsniai sekantiems karininkams:

Pėstininkų:

Generolo Leitenanto—1-os rūšies ypatingųjų reikalų karininkui prie Vyriausiojo Kariuomenės Vado Antanui Martusevičiui.

Vyresniojo Leitenanto—3-jo pėst. D. L. K. Vytauto pulko Marijonui Želniui ir Stasiui Šauliui.

Leitenanto — 7-jo pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko Vytautui Kazlauskui.

Pakėlimi laipsnyje be karininkat:

Pėstininkų.

Iš vyresniojo Leitenanto į Kapitono—1-jo pėst. D. L. K. Gedimino pulko Petras Narkūnas, 2-jo pėst. D. L. K. Algirdo pulko Liūdas Tomkevičius, 4-jo pėst. L. K. Mindaugo pulko Alfonsas Ramasauskas, 5-jo pėst. D. L. K. Keistučio pulko Povilas Strielnikas, Mokomojo bataliono Mikas Repšys, Karo Mokyklos Zigmąs Talevičius, Šakių komendantūros Stasys Bendikas.“ (1 §.)

Apdovanojimai.

P. Respublikos Prezidentui sutikus, skelbiu Prancūzų Vyriausybės apdovantų prancūzų ordenais už pasižymėjimą per Bermonto avantiūrą karių sąrašą ir leidžiu sąrašė išvardytiems kariams gautąjį ordeną nešioti visur ir visuomet.

Kariai gavusieji sidabro ordeną-Medaille d' Honneur:

Generalio Štabo Kapitonas Stasys Girdvainis, 4-jo pėst. L. K. Mindaugo pulko: vyresnysis leitenantas Emilis Villeris, vyresnysis leitenantas Romualdas Vaitkevičius ir viršila Jonas Petrauskas.

Kariai apdovanoti bronzo ordenu-Medaille d' Honneur:

2-jo pėst. D. L. K. Algirdo pulko kareiviai: Petras Pūras, Petras Kontrodruskis, Pranas Veiryš, Pijus Žadeika, 4-jo pėst. L. K. Mindaugo pulko kareiviai: Petras Švarcas, Alfonsas Stankevičius, Zigmąs Juška, 5-jo pėst. D. L. K. Keistučio pulko kareivis Grigorius Misiunas, 7-jo pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko kareivis Feliksas Mančiūška, 1-jo atsargos bataliono kareivis Antanas Glušauskas. (2 §.)

Naujas statutas.

Jau išėjo iš spaudos Vidaus Tarnybos Statuto projektas. Kariuomenės dalys gali jį gauti Karo Mokslo skyriaus Spaudos dalyje.

Minėtas Vidaus Tarnybos Statuto projektas įgyja galios nuo š. m. liepos mėn. 1 dienos (8 §).

Įsak. Kar. 135 Nr.:

Geležinkeliu keliauti leidimai.

„Kariškiams keliauti leidimai“ keičiami geležinkelių bilėtais netik stotyse, bet ir Geležinkelių valdybos kasoje (Kaunas D. Totorių g-vė 17 Nr.) nuo 15 iki 18 val. kasdien. (3 §).

Kelionės liūdymuose būtinai žymėti „kariškiams keliauti leidimų“ numerius ir nuo kurios ligi kurios stoties kiekvienas jų išduotas. Be tų pažymėjimų kelionės liūdymuose stočių kasiininkai nekeičia „kariškiams keliauti leidimų“ bilėtais. (5 §).

Įsak. K. 144 Nr.:

Uniformos prisilaikymas

Griežtai reikalauju, kad visi kariai nešiotų tos dalies uniformą, kurioje jie tarnauja. Įguli viršininkai, komendantai ir dalių bei įstaigų viršininkai privalo tai prižiūrėti ir nusikaltusius svetimos dalies uniformos ženklų prisisavinimu bausti. (7 §).

Del Prezidento Maršo.

Pastebėta, kad kaikurių dalių orkestrai Prezidento Maršą išsimokė klaidingai ir griežia visai kitu tonu. Šis nevienodumas, keliems orkestrams griežiant, išsuktų didelį disonansą. Įsakau visų dalių orkestrams Prezidento Maršą išsimokyti vienodai, prisilaikant originalo. Pastaba: Įsak. Kar. 502 Nr. 10 §. (7 §).

Įsak. Kar. 145 Nr.:

Padėka.

Armijos Teismui nagrinėjant bylą Stasio Gurskio, kaltinamo už agitaciją lenkų naudai mūsų kariuomenės tarpe, paškėjo:

1920 m. gruodžio 19 d. minimam Gurskiui ėmus agituoti 4-jo pėst. L. K. Mindaugo pulko mokomosios komandos kareivių tarpe, tos kuopos eiliniai kareiviai Mikas Lašas ir Jonas Matijošaitis savo iniciatyva suareštavo agitatorių ir atvedė jį pas savo vadą.

Kareiviams Lašui ir Matijošaičiui už pavyzdingą savo pareigų supratimą, taipgi tos komandos viršininkui leitenantui Bronėvičiui už gerą kareivių auklėjimą tarnybos vardu išreiškiu padėką. (8 §).

Nubausti už pasigėrimą.

Kauno miesto komendantūros Pulko Teismo narys vyresnysis puskarininkis Ignas Janulis ir kandidatas viršila Stasys Andrijauskas už pasigėrimą ir triukšmo gatvėje kėlimą iš teismo sudėties pašalinami. (10 §).

Įsak. Kar. 146 Nrs

Tikybinės pamokos kariuomenėje.

Dalių bei įstaigų viršininkams įsakau leisti kapehonams dėstyti tikybinei-dorines pamokas mokomosiose kuopose ir kitose puskarininkių mokyklose po dvi valandas savaitėje, o vakarinėse kareivių mokyklose—po vieną valandą savaitėje. (9 §).

Padėka.

Amerikos Lietuvaitė K. Petraitei (Boston Mass.) už siuntinį knygelių draugų vardu tariau ačiu. Jomis papildytas pulko knygynas.

Viršila Vitkauskas Leonas.

9-to p. L. K. Vytenio p. švietimo k-ijos
įdijininkas.

Pranešimas.

Karių Mokymo Dalis praneša kariuomenės dalims: jog futbolai jau yra gauta. Kariuomenės dalys tesių čia tam tikrus žmones su įgaliavimais į buv. Švietimo Dalį futbolus gauti.

Karių Mokymo Dalis.

Redakcijos atsakymai.

J. Vikėrai, Tamsta pats geriau žinai, kodėl nepaleidžia.

Rada sto Žiedni. Tamstos rašinys „Už gerą blogą užmokėjo“ labai ilgas, begalo ištetas, o turinys neįdomus, taigi nespausdinsime.

St. But. Galima.

Viršilai S. S. Laikiniai galima, kur kreiptis žūrėk „Kario“ 23 Nr. „Red. atsakymus“.

Vinc. Navaliniskui. Galima, kreiptis pas Milicijos viršininką.

Zemdirbiui. Negali.

Pauliui Gugai. Tamsta, matyti, nesi skaitęs Vidaus tarnybos statuto. Užimama vieta nieko bendra neturi su laipsniu. Nors Tamsta užimtum ir Vyriausiojo Vado vieta, vis tiek negali gauti ne tik kapitono, bet ir leitenanto laipsnio, jeigu nesi išsitarnaves.

Sipaičiui Feliksui. Negali.

M. Lazauskui. Į St. Seimą kartai turi kreiptis tik komandos keliu (per savo viršininkus). Jeigu viršininkas be pagrindo prašymą paneigia, galima skųstis, kaip nurodyta „Drausmės statute“. Kiti Tamstos klausimai — tai glepalai, kurie neturi jokio pagrindo.

M. mokšliui. Tamstos dainelės labai nevykusiai perdirbtos, iš kitų jau dainuojamų dainų. Nespausdinsime.

J. Pieteriui. Paduokite skundą komandos keliu priešlaikydami drausmės statute.

Kaziui Šleiniui. Taip, Tamsta turi teisę gauti žemės. Kreipkis su paliudymu iš tos dalies, kurioje tarnavai, pas apskr. žemės ūkio įgaliotinį.

Rudminui, Čezeskevičiai ir Valteriam. Kreipkitės pas apskr. žemės ūkio įgaliotinį.

Uosaičiui. „Veizdells iš 1920 m.“ netinka.

V. p. Keršiui Jonui. Kariuomenės įsakymu gali gauti 50% algos ir davinį veltui žmonai.

Jurgiui Kisieliui. Tuo klausimu kreiptis raštu į Pašalpų Komisiją prie Juriskonsulto.

Jonui Kugiui. Jei baigęs mokomą komandą, laipsnis nestimamas be baudmės.

L. Sidabrui. Baltų bluzių nešioti negalima.

Broniui Sakalauskui. Negalima. Tos dalies vadas, į kurią norima pereiti, kreipias komandos keliu į tos dalies vadą, kurioje yra karys.

Ltn. J. Zaukui. Galima, tik jei už Tamstą prašys dalies vadas.

Kar. Martynaičiui. Bus išdirbtas tam tikras statutas. Kol kas nieko tikra negalime atsakyti.

S. S. Be kvotimų negalima.

Viršilai Vitkauskui. Galima gauti visus „Šėlių“ ir „Atspindžių“ n-rius Generalio štabo Literatūros skyriuje.

Lepšiui. Sulig laipsnio.

J. Vitkauskui. Gali gauti pagerintą maisto davinį dalies vado nuožūra, jei užima etatinę vietą.

V. L. Vitkauskui. Negalima.

J. Kielai. Gali gauti algą be priedų įsak. Nr. 513 §15.

J. Šlepečiui. Nieko negalima bepadaryti.

K. V. Spetėiui. Motina gali žemės gauti.

J. Kairiui. Darbą atlieka vietinė komisija. Reikėjo pasinaudoti teise apskųsti Komisijos nutarimą per dvi savaites. Gal vietos mažžemių buvo daug — jiems išskirti nepatogu.

Vičiui. Tuo klausimu reikia kreiptis į miliciją.

A. Baratiniskui. Tuo klausimu kreipkitės į milicijos nuovadą.

A. Čepuliui. Jeigu „Karys“ atsakinėtų į visus, kiek gauna, klausimus pilnai, tai negalėtume daugiau nieko rašyti ir tai vietos neužtektų. Todėl atsakinėjame tik į įdomius ir svarbius klausimus ir tai kuo trumpiausiai; kam reikia, tas supranta.

K. B. ir M. L. Daug dar Tamstoms reikia pasimokyti, kad galėtumėte eilėraščius rašyti. Nespausdinsime.

Miglai. Miško be žemės neduodama.

Bulbenui. Negali.

St. Puzui. Galima, kreiptis pas savo viršininką.

Dorelaičiui. Neturi teisės; skųstis komandos keliu savo viršininkui, jeigu gi jis Tamstos viršininkas, taipo tiesioginiam viršininkui.

Šimkevičiui. Galima duoti skelbimą laikraščiuose.

Leldžia G. Št. Literatūros skyrius.

Redaguoja Periodinių raštų Redakcija.

Lietuvos Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.

89.39.1035